

Dokážeme silou mysli zhmotnit myšlenku?

Na objev myšlenkografie se přijde, jak už to bývá, úplnou náhodou. Když před 100 lety japonský profesor Tomokiči Fukurai provádí experiment s fotografickou deskou, zjistí, že na jednu z nich zachytil cosi, co při fotografování v okolí vůbec nebylo. Zachytil snad myšlenku fotografované osoby?

Myšlenkografie má fungovat na podobném principu jako telepatie, při níž lze údajně přenášet myšlenky z jedné osoby na druhou. Při myšlenkografii se pak obraz přenášený myšlenkou zachytí na fotografické desce. Jakou sílu má ve skutečnosti lidská mysl? Právě to se v roce 1910 snaží zjistit profesor **Tomokiči Fukurai** (1869–1952) z císařské univerzity v Tokiu, který se tomuto fenoménu věnuje celé 3 roky. Jeho experimenty jsou úspěšné, dokonce se mu prý podaří získat mentální fotografii na vzdálenost 500 kilometrů. On sám už ale úspěch neskládá. Kolegové z akademické půdy se mu vysmějí, označí ho za podvodníka a Fukurai nakonec musí odejít z univerzity. Otázka, zda je možné vyfotografovat myšlenku, však vábí mnohé další vědce.

Podvod se prokázat nepodaří

V americkém časopise Fate vychází v roce 1963 článek o mentální fotografii, který zaujme psychiatra a psychoanalytika **Jula Eisenbuda** (1908–1999). Ve spolupráci s **Tedem Seriosem** (1918–2006), který poslouží jako médium (osoba výjimečných mimosmyslových schopností – pozn. red.), pak vzniká řada neuvěřitelných fotografií. Například při experimentu v Denveru (Colorado, USA), při němž je přítomna řada vědců z místní univerzity, se podaří vytvořit mentální fotografii, na níž je Westminsterské opatství (Londýn, Velká Británie). Serios se musí maximálně soustředit na konkrétní, předem určený subjekt, při čemž se prý dostává téměř až do jakéhosi transu. Když pak Eisenbud svého kolegu vyfotí, na fotografické desce se zobrazí i to, nač muž myslel. Serios je podroben řadě testů, aby se vyloučila možnost, že jeho tělo vydává nějaké elektromagnetické záření. Experimenty se odehrávají v komorách s ocelovými stěnami, kde je muž zcela izolován od okolí. Celý pokus je nahráván na kamery, aby mohl být zpětně zkontrolován. Žádný podvod se však nikdy neprokáže. Jak je možné něco takového vysvětlit? Fotografický film je údajně natolik citlivý, že pokud je konkrétní myšlenka dostatečně silná, dokáže ji zaznamenat. Opravdu snad Ted Serios dokáže zhmotnit své myšlenky?

Je za vším gismo?

Později Eisenbud začne při fotografování používat zvláštní přístroj – gismo. Jde o asi 30 centimetrů dlouhou trubičku, která má zamezit přístupu okolního světla do objektivu. Právě tento přístroj se ale stane spouštěčem vlny pochybností. „Fotografie představují neostré, často šikmo položené, někdy obrácené, přinejmenším zčásti kruhově ohraničené a většinou silně znetvořené obrázky, a pro odborníka není těžké poznat, že se obrázek nacházel uvnitř gisma,“ tvrdí **Dr. Otto G. Prokop** (1921–2009), přednosta Institutu pro soudní lékařství Humboldtovy univerzity v Berlíně, který je velkým odpůrcem myšlenkografie. Podle něj jde jednoznačně o podvod. „Dnes je nepopiratelné, že se jedná o velice jednoduchou mystifikaci a že i průměrně nadaný amatér by byl schopen vytvořit podobné obrázky, a to dokonce tak, že potřebná čočka a v trubičce schovaný mikrodiapozitiv by nebyly hned viditelné,“ vysvětluje Prokop. Jeho námitka by snad mohla osvětlit záhadné fotografie pořízené s pomocí gisma. Ale jaké je vysvětlení pro obrázky pořízené na vzdálenost několika metrů, a někdy dokonce kilometrů? Některé záběry jsou pořízeny dokonce s vyšroubovaným objektivem, a přesto je na nich jasně znát konkrétní objekt. Je tedy mentální fotografie potvrzením toho, že lidská mysl má skutečně netušenou sílu? Anebo před sebou máme jen další důkaz důmyslnosti šikovných podvodníků?

Jana Trnobranská